

že úrok snižen byl ze starších vkladů na 2%, z nových vkladů jen na půl procenta. Proto bylo dosti upisováno na pozdější republikánské půjčky, které vynesly 4%. Rakouské válečné půjčky se značnými sraťami prodávány. Drahota stále stoupala a to tím více, čím více klesala valuta československé koruny. Klesání valuty dosáhlo vrcholu na počátku listopadu r. 1921, kdy slokoruna plátila 5 švýcarských franků 10 centimů.

Chléb, mouka, cukr, petrolej, tabák prodávány i dále na lístky, nebylo však již takových obličejů a prohlídek, jako za války, chtěli-li si kromě lístků občan obilí a mouku jinak opatřit. Drahé to bylo dost. Maximální cena 190K za kilogram byla platna pro rolníky při dodávkách, ale lidem prodával se kilogram žita nebo pšenice za 3-4 koruny. Dochůček chleba dost malý stál 10 korun a ještě nebyl vždy na prodej. Dochůček na lístky (aprovisační) nebyl téměř k jídlu, ačkoli stál korun, mouka aprovisační stála 3 kg za kilogram. Rolníkům vyměřovány byly dodávky obilí za maximální ceny. Proto také i po převratu byly v květnu nebo v červnu sestavovány podrobné soupisy osevních ploch. Poslední soupis byl v roce 1921.

V roce 1919 i později byla velká nouze o svítivo. Petroleje byl nedostatek, prodával se na lístky a proto svítilo se olejem a karbidem. Nedostávalo se též mýdla. Jen z velké známosti bylo možno kousek mýdla draxe koupiti. Mýdlo na lístky (aprovisační) nestálo za nic. Z cukru se pořád ještě nedostávalo, nebylo to však již tak xlé, jako za války.

Kuriva první dobu po převratu bylo pořád ještě málo a tabák i doutníky prodávány byly na lístky jednou za měsíc. Ve vsi prodával se tabák pašovaný z Německa balíčků za 10-15 korun.

Lístky na oblek byly velmi drahé a při tom hrubé a nevkusné. Řemeslníci a dělníci následkem drahoty stále stoupající byli nuceni za svou práci požadovati mzdou větší a větší. Později bylo i mnoho dělníků bez práce a těm bývaly vypláceny od státu podpory v nezaměstnanosti. Ty některý čas dosáhly značné výše a zvláště tehda, když nesvědomitými lidmi se jich zneužívalo.

Seitání lidu bylo v měsíci únoru r. 1921. Obyvatelů bylo 824 z nich 2 Němci. Katolíků 813, příslušníci církve československé 3, bez vyznání 8.

Nová místní školní rada.

Dne 20. února 1921 zvoleni byli do místní školní rady ze strany republikánské Frant. Šule č. 75. a Antonín Čermák č. 101. Ze strany lidové František Dufek č. 27 a Josef Jirásko č. 57. Jako zástupce učitelstva je bez volby členem místní školní rady František Hylmar, říd. učitel. Učitelka ženských ručních prací má právo býti při schůzích místní školní rady, však s hlasem poradním.

Za náhradníky zvoleni byli Antonín Jirásko, Josef Korda a Josef Kostařál.

Předsedou nové místní školní rady zvolen byl pan Antonín Čermák, rolník č. 101. Slíb skládali u pana místopředsedy rady Jana Ugeya v měsíci červenci.

Stavba mostu.

V červenci r. 1922 přestaven byl most u čís. 33. v Levínské Olesnici nákladem 4000 Kč.

Pomník padlým vojínům.

V schůzi Sokola dne 15. června usneseno bylo jednomyslně, že pomník má býti postaven. Jíž ve schůzi upsáno bylo přes 2000 korun, tělocvičná jednota „Sokol“ přispěla 1000 Kč. Zhotovení pomníku svěřeno bylo panu Josefu Vítovi, sochaři z Konecchlumí, který uvolil se zhotoviti jej i s mramorovou deskou za 7000 Kč. Místo u cesty blíž kostela daroval pan Šorja. Nabízené místo pro pomník na hřbitově uznáno za méně vhodné a proto zamítnuto.

Sokolové bezplatně pomáhali při kopání základů, rolníci zdarma přivezli kameny a písek. Hotový pomník byl fotografován p. Frant. Hákem z Nové Páky.

Slavnost odhalení konala se 20. srpna 1922. Počasí bylo zamračené, studené, náchylné k dešti.

K slavnosti z okolí dostavila se tělocvičná jednota „Sokol“ ze Studence, sbory hasičské ze Studence, z Horek, ze Žďáru a z Podlevína. Legionáři z okolí dostavili se v hojném počtu. Dostavil se též první starosta Sokola pan Ignác Kraus, říd. učitel v Lukavci u Horic. Průvod s hudbou seřadil se u hostince Martincova o 1/2 hod. odpoledne. Napřed šli s členové sokolského dorostu v lublaňských krojích s

věncem, nejmenší družičky, xáci a xákyně, dívky, příbuzní padlých a zemřelých vojínů s kyticemi. Pak hudba, za ní obecní zastupitelstvo v plném počtu kromě čtyř členů strany lidové pp. Ignáce Pilarě, faráře Plichty, Josefa Hordy a Josefa Jiráška č. 57. pak sbory hasičské a občanské. Místních Sokolů bylo 30 v kroji. Průvod byl celkem pěkný, hodně dlouhý a když šel bez hudby dorazil k pomníku rozestaven a vyplnil všechno prázdné místo.

První řečník pan Ferdinand Tomek v krásné řeči vzpomíná na ty těžké chvíle, kdy za války naši draxi s domovem se loučili, jak s obavami přijímány jejich listky polní pošty a jak ještě horší bylo, když místo jejich písma přišel list úřední. Malokteré oko zůstalo suchým, všichni byli dojali. Nemilým překvapením bylo, že v té chvíli byli vyrušeni xvoněním na poxěhnutí. Leč nemilý dojem byl zahlaxen, když řečník pravil, že památka padlých a zemřelých vyrytých v desce pomníku přechá nejen naši generaci, ale bude xítli ještě hodně dale a vyzývá občanstvo i mládež k opakování pomníku.

Po skončené řeči odhalen pomník za zvuku fanfár z Libuše a pak vystupuje druhý řečník Josef Nováček, učitel ze Studence, aby přednesl svoji pěknou řeč o zachování svobody, o potřebě svornosti. Vzpomíná padlých a zemřelých a odevzdává pomník do opakování obce. Starosta obce p. Hynek Goll v delší řeči, v níž slibuje ochrániti nejen pomník, ale i památku těch, kterým posaven, pomník přijímá. Schodiště u pomníku ozdobeno bylo pak květinami a věnci. Průvod ubíral se pak nahoru na louku poblíž hostince Martincova, kde při družné zábavě odbyval se koncert a cvičení xáčků a dorostenců Sokola.

že xdejší obce zahynulo ve válce 19 vojínů: V. Cermák, Ant. Dědeček, Frant. Erlebach, Karel Erlebach (bratři) Václav Klikar, Antonín Kobile, K. Hynych, Josef Mysela, Antonín Malouš, Adolf Mládek, František Pilar, Hynek Pilar, Jaroslav Šerfa, Frant. Šulc, Jan Šulc, Josef Šulc, Jan Zahradník, Josef Žikeš, Frant. Žižka.

Zemřelí následkem útrap válečných: Jan Bukovský, Frant. Cermák, Jan Fišer, Josef Horáček, Hynek Nydrl, Frant. Putter, František Šulc a Jan Zahradník.

Nevěstných je 8: Josef Cermák, Fr. Exner, Jos. Ječný, V. Marks, Fr. Nydrl, Jan Nydrl (bratři) Petr Řeháček a Josef Zahradník.

Jména jejich všech vyryta jsou na mramorové desce.

Orel.

Dne 30. října 1911 založen byl v Levínské Olešnici odbor „Orel“ novopackého. Cinnost jeho trvala až do světové války. Ve světové válce téměř všichni členové „Orel“ musili na vojnu a tím zanikla veškerá cinnost. Ve válce zahynulo 7 členů.

Dne 5. května 1921 založena opět jednota „Orel“ a od té doby zúčastňovala se různých církevních slavností, katolických sjezdů a okreskových a různých cvičení.

Dne 11. června 1922 pořádala na louce před školou „Orelský den“ a v srpnu 1922 vypravilo se na Všeorelský slet do Brna 10 členů.

Biskupská visitace.

Dne 14. května 1923 přijel do naší obce Th. D. Karel Haspár, biskup královéhradecký. Na počátku vsi u kříže ku počtu jeho postavena byla slavnostní brána. Uvítán byl od místního duchovního správce, od býv. starosty pana Ignáce Piláče a od náčelníka Orlů. Přívodu zúčastnili se Orlové, někteří hasiči, družičky, většina školních dětí a čelné občanstvo. Obecní zastupitelstvo se uvítání nezúčastnilo. Jen někteří byli v přívodu buď jako Orlové nebo hasiči. Ve škole se vyučovalo, docházka však byla velmi slabá, neboť všechny dívky od devíti let šly k birmování. Odpoledne mezi 16. a 17. hodinou opustil pan biskup naši obec. Orlové, někteří hasiči, družičky, školní děti a čelní občané vyprovodili jej až ke slavnostní bráně.

Volby do obecního zastupitelstva konaly se dne 16. září 1923 ve školní budově.

Strana lidová (klerikální) obdržela 185 hlasů a získala 6 mandátů, republikánská strana českého venkova 161 hlas a získala 5 mandátů a strana národně sociální 107 hlasů a získala 4 mandáty.

Volba starosty, náměstka a radních konala se dne 13. října 1923 o 10. hodině u okresní správy politické v Nové Pace. Předsedou byl nejstarší člen obecního zastupitelstva pan Ignác Piláč, divěrníky byli pp. Alois Laxák a Josef Jirásko, č. 1. Starostou zvolen p. Hynek Goll 9 hlasy agrárními a národně sociálními. Členové lidové strany

prohlásili již dříve, že volby starosty se nezúčastní, ale že čím nárok, by z jejich strany zvolen byl náměstek starosty a jeden radní.

Náměstkem starosty zvolen p. Josef Jirásko, č. 57 příslušník strany lidové Ohlasy.

Za 1. radního zvolen p. Ant. Cermák, č. 101. 9 hlasy agrárními a nar. sociálními.

Za 2. radního zvolen p. Ignác Pilář Ohlasy strany lidové.

Za 3. radního zvolen p. Alois Laxák osmi hlasy agrárními a nar. sociálními.

Zvolení složili slib v ruce pana místodržitelského rady Jana Ujgra.

12./12. 1923

Dr. Steiner,
okr. škol. inspektor

Misionáři v Levínské Olešnici.

Od 8. do 15. června 1924 byli ve zdejší obci misionáři redemptoristé P. Karel Mixa, rektor kolleje a P. Rudolf Mayer. Kázání začalo dne 8. června úvodní řečí, proč se konají misie. Téhož dne bylo kázání pro ženy a dne 9. června pro muže; 11. června pro dívky a 12. června pro jinochy. Po celý týden chodili lidé hojně k zpovědi. Misie ukončeny byly v neděli dne 15. června. Ten den bylo svěcení kříže a průvod po osadě. Průvodu zúčastnilo se skoro všechno obyvatelstvo.

Poxemková reforma.

Na základě zákona ze dne 27. května 1919 č. 318. sb. z. a nar. stali se dlouhodobí pachtýři skupičnými majiteli pozemků náležejících dříve říms. katol. kostelu v Levínské Olešnici. Jsou to následující domkáři a maloročníci:

Jan Pilář č. 80.	1 ha 4 a 33 m ²	za 12 99 Kč 84 h
Václav Tauchman č. 110.	46 a 63 m ²	za 5 12 Kč 93 h
Edman Jerůk č. 113.	16 a 31 m ²	za 1 79 Kč 40 h
Anna Jirásková č. 98.	54 a 57 m ²	za 6 00 Kč 27 h
Frant. Zahradník č. 134.	58 a 57 m ²	za 6 44 Kč 27 h
Jan Podximek č. 4.	23 a 48 m ²	za 2 58 Kč 28 h
Jan Nydrle č. 79.	82 a 73 m ²	za 7 44 Kč 57 h
Josef Machyška č. 82.	51 a 12 m ²	za 4 60 Kč 08 h
Josef Šorýa č. 93.	76 a 94 m ²	za 8 46 Kč 34 h
Josef Štýlmar, č. 117.	42 a 66 m ²	za 9 12 Kč 92 h
Anna Vágnknechtová č. 10.	38 a 56 m ²	za 5 93 Kč 94 h
Anna Gollová č. 145.	36 a —	za 3 96 Kč.
Josef Šir č. 16.	18 a 43 m ²	za 2 96 Kč 72 h

Václav Zahradník č. 41. . . . 47a 31m² za 761K 70h
 Julie Tejfarová č. 30. . . . 49a 94m² za 804K 03h
 Josef Zahradník č. 35. . . . 15a 25m² za 381K 25h.
 František Dufek č. 27. . . . 10a 85m² za 379K 75h.
 Kromě těchto jsou ještě nároky některých dosud
 nevyřízené. Celkem přiděleno bylo dosavadním
 pachyjům, kteří více než 20 let měli by pozem-
 ky pronajaté, 8 ha 41a 49m² čili 30 korců za
 úhrnnou kupní cenu 10855 K 27h.

17.3. 1925
 Starosta,
 ob. úřad. v. p. p.

Veřejná činnost v obci v r. 1923 - 1924.

Místní osvětlová komise uspořádala v neděli 26. srpna 1923 obřín-
 kovou slavnost. Průvod ubíral se po druhé hodině se dvora
 p. Ant. Čermáka na místo slavnosti. Na louce pak odbývala
 se staročeská slavnost. Ukončena večer veselíci.

Roké potom uspořádala „Těl. jednota „Sokol““ národní pout
 na téhož místě. Slavnosti obě se vydařily.

Dne 30. srpna 1924 založeno bylo v naší obci „Sdružení repub-
 likánského dorostu československého venkova.“

Důstojně byl oslaven náš národní svátek 28. říjen v r. 1924.
 Tělovicná jednota „Sokol“ spolu se školou uspořádala tuto oslavu.
 Ačkoli bylo nepříjemné počasí, zúčastnilo se slavnosti asi 300 osob.
 Pan okresní školní inspektor Ph. dr. Ant. Sturm přednesl slavnostní
 řeč.

Zničení okolních lesů. Mniška.

V roce 1924 byly okolní lesy - ať na některé úplně zničeny mniškou.
 Smutný byl pohled na lesní stěny. Řadění mnišky nebylo lze sa-
 staviti. Platilo se na ničení, krajní stromy v lese byly opatřeny
 ochranným nátěrem - ale nic platno. Les musel být vykácen.
 Domačí lidé nemohli stačiti při kažení. Proto byli zjednaní
 Rusíni a Slováci z Podkarpatské Rusi. I zdejších provozníků
 se nedostávalo. Dříví vozili Němci až od Olomouce. Jen-
 dilo se na každého počasi s velikými náklady (až 9 m³), cizí
 vozkové týrali koně. Silnice byla také brzy k nepoznání - byla
 horší než vozová cesta. K tomu přispívalo ještě špatné, deštivé
 počasí v druhém pololetí r. 1924.

Události v roce
1925.

Lidová škola
hospodářská.

Dne 12. října 1925 byla konána ve zdejší škole schůzka, kterou řídil pan okresní školní inspektor Th. dr. Antonín Sturm. Promluvil o úkolech a organizaci lidových škol hospodářských. Potom projednána byla realizovatelnost zřízení lidové školy hospodářské v Levínské Olešnici a zvolen přípravný výbor. Přítomni byli mimo jiné předseda okres. škol. výb. pan místodržitelství rada Weger, zastupcové obcí a škol z Levínské Olešnice, Žďáru, Karlova a Studence.

K otevření školy však letošního roku nedošlo, poněvadž nebylo zde zkoušené síly učitelské, ale bude otevřena v r. 1926.

15/1. 1926

Dr. Sturm,

okres. škol. insp.

Zapsal následující události: Jos. Kovář, r. učitel v Lev. Olešnici.

Rok 1926.

Nápisý na lomenicích či ráklopiech.

Číslo 65. p. Františka Hlouška v Lev. Olešnici.
Pochválen buď Ježíš Kristus. Tato lomenice jest vydrožena s pomocí
Boží nákladem Jana Jirásky a zhotovena 25. července 1871.
Chraň Bože ten nábytek ode všeho zlého pádu!
Škavitel Josef Ondrák a Karlova a tovaryši.

Číslo 30. p. Františka Černora v Lev. Olešnici.
Buď jméno Páně pochváleno od toho času až na věky. Léta Páně
1873 zslaveno toto stavení s pomocí Boha všemohoucího a nákladem
Jana Fejfara. Lomenice vydrožena jest 18. října. Pán Bůh rač
jej chránit od všeho zlého, obrátě od okne na přímlou svou,
svatý Floriáne!
Josef Ondrák, škavitel.

Číslo 112. p. Josefa Čigenknechta v Lev. Olešnici.
Tato lomenice jest vydrožena dne 28. máje L. P. 1819, nákladem
Jana Jirásky.
Bože, rač chránit toto stavení ode všeho neštěstí.
Mish tesářský, Josef Ondrák.

Čolba míštní škol. rady v r. 1925.

Če schůzi obec. výboru dne 1. března 1925 zvolen do míštní školní rady za
štanu republikánskou Jirásko Josef č. 1., za sh. míř. sociál. Martinec
Šlynek č. 73, za sh. lidovou Jirásko Josef č. 57 a Dufek František č. 27.
Náhradníci: Zahradník Josef č. 35, Hylmar Josef č. 117 a Korda Josef č. 55.
Učitelé byli sou dobou v míštní s. r. s hlasem poradným.
Předsedou zvolen František Dufek, mířopředsedou Josef Jirásko č. 1.

Čojenské cvičení.

Ku konci měsíce srpna konalo se ve rdejší krajině směrem k Jilemnici a ku
Štárníku u Kunderovic vojenské cvičení 4. pěš. divise. Čo obě panoval čily ruch,
neboť po tři dny shřídala se v obci ubytování vojisko různých formací. Také
v obou třídách naší školy byli ubytováni vojáci, kteří shodou okolností pomohli
také odnésti nábytek nově přistěhovalému def. r. učiteli Josefu Kováři do
vykázavých místností.

Zastávka a řízení l. hosp. školy.

Ze schůzi obec. výboru 4. dubna 1926. ujednáno, aby obec pořádala ředitelský drah v Hradci Králové o řízení zastávky. Za tím účelem zvoleni hned dva delegáti a sice František Dufek a Václav Halir, aby v Hradci Králové o té věci jednali. Boluzel, že zastávka ředitelským štábem v Hradci Králové povolena nebyla.

Týž osud stihl i lidovou hosp. školu, o kterou jako loni i letos bylo žádáno k ministerstvu zemědělství v Praze. Žádost byla raměnkem předně z důvodu toho, že odbor. síla učitelů musela by býti placena cestné z N. Paky a za druhé, že škola, v místě l. s. hospodářské jest méně vhodná.

Okresové cvičení sokolské.

Dne 6. června 1926 konalo se cvičení IX. okresu sokol. řupy Krkonošské na louce p. Ant. Sulce č. Sokolov pracni před dnem cvičení bylo deštivé, na den cvičení se polepsilo, takže výsledek byl ideově i finančně zdařilý.

Církev československá.

Prislušníků církve čsl. v Lev. Olešnici přibýlo od sčítání lidu r. 1921 ze 3 na 27. Správcem této nové církve po převratu jest v Lev. Olešnici Rudolf Hálek, truhlář. Církev tato má demokratické řízení a ideově usouváji na přečištěnou českou reformaci. Hus, Chelčický, Tříška, Komenský-Palačky, Havlíček, Masaryk jsou české vzory prislušníkům čsl. církve. Cypělý národ náš kulturně chce se vyříti také náboženstvy po čerku, neboť se soem, nikdo převážně necíti s absolutistickou a dogmatickou ideou římského papovství, která jest panovačnā a domyšlivā. Lid československý, říká si k hlubokému přesvědčení, a převáhy cítí jako před 500 lety hluboce náboženstvy jako jeho karatel mistr Jan Hus, cítí národně, demokraticky a bratrsky jako udání a zboření Táborů. To jest se shodnice náboženstev a sociálních ideí, se které práve dnes v samostatném čsl. státě budeme nabírat. To bude to kulturní další obrození, jenž dá počátek při rozvozu řízení čsl. státu, při nabytí duchovní svobody. A já věřím, že v tom směru samostatného, historicky opodstatnělého nábo. života budeme jasnou pochodní společenství Evropy, jakou byla neblaha, postupná hranice Sam na břehu Rýna temnému středověku.

Ze škole jsou radim pouze dvě žákyne vyrnání československého. Jest to Jarmila Kovářová, dcera p. učitele a Lidmila Pejšarová, dcera Pejšara Antonína č. 84 rolníka. Od 5. listopadu 1926 dochází do školy farář František Lán z Nové Paky vždy jednou za týden, aby vyučoval čsl. náboženstvem. Děti mohl by býti otec, neboť otcové těchto jsou vyrnání čsl., ale děti chodí do náboženstvi p. katolického.

Bohoslužby čsl. konají se příležitostně s přivolením okres. s. výboru ve škole, neboť místní s. rada k tomu svolení nedala.

Pověňnostní a vegetační charakter roku.

Rok 1926 byl rolišť mokrá. Píce sice narostlo dooší, ale ozim špatně přerimovala, neboť nebylo téměř sněhu. Zolášské říše byla špatná a bramborů bylo málo. Průměr 19 stál 100-120 Kč. Podzim byl jako krásný a ručně teplý. Proto oves sklídl se pohodlně. Takléž i ošavý a brambory. Ovšem tepleho a slunného podzimu objevily se v zahradě školní k podivu učitelů i škol. děť druhé květy na jabloni. K konci listopadu, kdy objevil se již sníh, přinesl rák I. b. Loukup František r. č. 109 rozkvetlý pesklíč. Také jahody a maliny květy. Čáší mnohší sněhu spadlo teprve 16. prosince. Tedy dlouho po Martině.

11/5. 1927
 R. H. H. H.
 H. H. H. H.

Ještě další nápisy na lomenicích.Číslo 120. Františka Sulce.

Obydlí toto zničeno požárem 12. května roku 1882. Obnoveno s pomocí Boží nákladem Františka Sulce a jeho dobrodinců. Boží řekej domu tomu. 20. září 1882.

Číslo 7. Josefa Líva.

Dům tento jest vystaven s pomocí Boha všemohoucího nákladem Josefa Podzimka a prosí, aby ho Bůh chránil ode všeho zlého a od ohně, svatý Florianě. Prosí Josef Podzimka a mistr Jan Čoudr. Komu se toto slavení nelíbí na mém, ať si lepší poslaví na svém.

Antonín Jirásko č. 140.

Čyřdivřena je tato lomenice nákladem Fr. Zahradníka r. 1872. Pán Bůh chránič toto slavení od ohně na přimluvu sv. Florianě!

Jaroslav Jirásko č. 144.

Bůh řekej domu tomu, vystavěl jsem nevím komu. Mistr Sedlářský Janes Tom. Slavil Josef Pilav r. 1842.

Bágenknechtová Anna č. 10.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus. Toto slavení vystaveno bylo s pomocí Boží dne 18. čerence 1819. Mistr Mikš Josef.

Josef Tejfar č. 158.

Pochválen buď nejvyšší trojice Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Čyřdivřena jest tato lomenice dne 19. září 1872. Pochválen buď Ježíš Kristus nyní i vždycky až na věky Amen.

Josef Hadinec č. 14.

Vystaveno jest toto slavení s pomocí Boha všemohoucího nákladem Jana Čoudra 19. září 1833. Pochválen buď Pán Ježíš Kristus. Mistr Čágrer N. Paka.